

**KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG**

1026 Budapest, Riadó u. 5.

1525 Pf.: 166.

Tel.: 06-1/882-8592, fax: 06-1/882-8592

E-mail: dontobizottsag@kt.hu

Ikt. sz.: D.1002/16/2016.

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T-ot.

A Döntőbizottság a **KÉSZ Építő és Szerelő Zrt.** (6722 Szeged, Gutenberg u. 25-27. képviseli: Dr. Lovász Éva ügyvéd, 6722 Szeged, Gutenberg u. 25-27., a továbbiakban: kérelmező) által **Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata** (9700 Szombathely, Kossuth u. 1-3., képviseli: Dr. Kardkovács és Társai Ügyvédi Iroda, Dr. Balogh László Csaba ügyvéd, 1024 Budapest, Széll Kálmán tér 5. I/1., a továbbiakban: ajánlatkérő) „*Szent Márton program keretében burkolat-felújítási és vízközmű rekonstrukciós munkák elvégzése: I. ütem Berzsenyi tér- Szily J. u. és környéke, II. ütem Szent Márton templom előtti tér felújítása*” tárgyú közbeszerzési eljárása ellen benyújtott jogorvoslati kérelmet **elutasítja**.

A Döntőbizottság felhívja a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy **510.064.-Ft-ot**, azaz ötszázötvenhatvannégy forintot **térítsen vissza** a kérelmező részére a határozat megküldését követő 8 napon belül.

A jogorvoslati eljárás során felmerült további költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek, újrafelvételi eljárásnak nincs helye. A határozat bírósági felülvizsgálatát annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül keresettel lehet kérni. A keresetlevelet a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címezve, de a Döntőbizottságnál kell benyújtani, vagy a Döntőbizottság részére ajánlott küldeményként postára adni. Tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben kérheti. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

A jogi képviselővel eljáró fél, illetve a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet kizárólag elektronikus úton nyújthatja be a keresetet.

I N D O K O L Á S

A Döntőbizottság a közbeszerzési eljárás iratai, a jogorvoslati kérelem, továbbá a felek írásban és szóban tett nyilatkozatai alapján az alábbi tényállást állapította meg.

Az ajánlatkérő a rendelkező részben meghatározott építési beruházás tárgyában a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Harmadik Rész 112. § (1) bekezdés b) pontja alapján alkalmazandó Kbt. 81. § (1) bekezdése szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított, amelynek 2016. július 12-én feladott ajánlati felhívása a Közbeszerzési Értesítő 2016/79. számában KÉ-8029/2016. iktatószámom 2016. július 13-án került közzétételre.

Az ajánlatkérő az ajánlattételi felhívást négy ízben módosította.

Az első módosításról 2016. augusztus 12-én feladott módosító hirdetmény a konzorciumban teljesített referencia igazolásának feltételeit és az ajánlattételi határidőt érintette.

A második módosításról 2016. augusztus 22-én feladott módosító hirdetmény az újrahasznosítás értékelési részszempont mennyiségét és az ajánlattételi határidőt érintette.

A harmadik módosításról 2016. augusztus 29-én feladott módosító hirdetmény az értékelési szempontokat, a műszaki szakmai alkalmasságot, a szerződés biztosítékait, a szakmai ajánlat tartalmát és az ajánlattételi határidőt érintette.

A negyedik módosításról 2016. szeptember 5-én feladott módosító hirdetmény az újrahasznosítás értékelési részszempont mennyiségét és az ajánlattételi határidőt érintette.

Az ajánlatkérő valamennyi módosító hirdetményben közölte továbbá, hogy a kiegészítő tájékoztatások során hirdetményben közzé nem tett közbeszerzési dokumentumokat (szerződéstervezet, árazatlan költségvetés) módosította, amelyek módosításait az eredeti dokumentumokkal megegyező helyen közvetlenül elektronikusan elérhetővé tette.

A módosított ajánlati felhívás – többek között – a következőket tartalmazta:

Az ajánlati felhívás II.1.4) pontja szerint a közbeszerzés rövid ismertetése:

„I ütem Berzsényi D. tér - Szily J. u. átépítése

A Szent Márton program keretében kerül sor a kiemelt műemléki területként (I fokú régészeti lelőhelyként) nyilvántartott a Berzsényi D. tér - Szily J. u. - Széchenyi út. területének felújítására a burkolatok cseréjével, a burkolatok alatti közművek rekonstrukciójával, új utcabútorok kihelyezésével. A tervezett beruházás teljes műszaki tartalmát a mellékelt tervdokumentációk tartalmazzák.

II ütem Szent Márton tér átépítése

Szintén a Szent Márton program keretében tervezi megvalósítani a műemléki környezetként nyilvántartott Szombathely MJV Önkormányzata a Szent Márton

előtti tér felújítását a burkolatok cseréjével, a burkolatok alatti közművek rekonstrukciójával, új utcabútorok kihelyezésével. A tervezett beruházás teljes műszaki tartalmát a mellékelt tervdokumentációk tartalmazzák.”

Az ajánlatkérő a felhívás II.1.6) pontjában megadta, hogy részajánlat tételének lehetősége nem biztosított, mivel a beruházás egységes, az egy munkaterületen történő munkavégzés sem jogilag, sem műszakilag nem megoldható.

A közbeszerzés mennyiségét a felhívás II.2.4) pontjában a következőképpen adta meg:

„I ütem Berzsényi D. tér - Szily J. u. átépítése

A Szent Márton program keretében kerül sor a kiemelt műemléki területként (I fokú régészeti lelőhelyként) nyilvántartott a Berzsényi D. tér - Szily J. u. - Széchenyi út. területének felújítására a burkolatok cseréjével, a burkolatok alatti közművek rekonstrukciójával, új utcabútorok kihelyezésével. A tervezett beruházás teljes műszaki tartalmát a mellékelt tervdokumentációk tartalmazzák.

Az elvégzendő munkák rövid ismertetése:

Út- térburkolat, csapadékvíz építés, parképítés, távközlési hálózatok kiváltása
Teljes felületében - faltól-falig - felújításra kerül a Berzsényi tér, a Szily János utca, a Széchenyi utca és a Hollán Ernő utcának a Kiskar utcai csomópontig tartó része. A Fő téren átépítésre kerül a Széchenyi utca keleti végén lévő megemelt szintű gyalogátkelő. Újra lesz aszfaltozva a Kiskar utcai csatlakozó járda a MESZÖV székház bejáratáig és a Petőfi Sándor utcában a kétoldalt csatlakozó járda. A burkolat alatt a mellékelt tervek szinti távközlési hálózatok kiváltása, illetve védelembe helyezése szükséges.

A téren utcabútorok kerülnek elhelyezésre, melyek típusai megegyeznek a Szombathely Fő terén elhelyezett utcabútorokkal.

A beruházás részét képezi egy új szökőkút építése is.

(INVITEL, UPC, T-KOM, hálózatok egy részét ki kell váltani, illetve védelembe kell helyezni.)

Közvilágítás, díszvilágítás és villamos energia ellátás

Rendezvények elektromos energia ellátása érdekében a Berzsényi téren négy energiaoszlop kerül felállításra. A közvilágítás is megújul is: a jelenlegi lámpa erdő helyett, kevesebb, de magasabb fénypontmagasságú lámpa lesz a téren. A tervezési területen az alábbi díszvilágítások kerülnek kiépítésre: Bíróság, Püspöki Palota, Megyeháza, Szily János szobor, Berzsényi Dániel szobor.

Vízi közmű rekonstrukció

Vízvezeték:

A burkolatépítéssel érintett területen a vízvezeték elöregedett, meghibásodásra hajlamos, ezért cseréje indokolt. A tervezett V-1 jelű vezeték kiindulási pontja a Petőfi u. - Szily u. kereszteződésében lévő vízvezeték leágazás. A tervezett

vezeték csere érinti a Szily utca teljes szakaszát, a Berzsényi téren áthaladó vezeték szakaszt, és a Hollán E. utca Kiskar utcáig terjedő szakaszát.

Felhívom vállalkozó figyelmét, hogy az üzemelő vízvezeték-hálózattal való összekötést, arra rákötést kizárólag a szolgáltató Vasivíz Zrt. végezheti el, ezeket a munkákat Vállalkozónak az üzemeltetőtől kell megrendelnie.

Mennyiségi adatok:

V-1 jelű vezeték PE100 SDR17 D 225×13.4 559.0 m, vezeték összekötések: PE100 SDR17 D 225×13.4 5.0 m, PE100 SDR17 D 110×6.6 3.0 m, V-1-1 jelű vezeték PE100 SDR17 D 110×6.6 59.6 m, tűzcsap leágazás PE100 SDR17 D 160×9.5 6.5 m, PE100 SDR17 D 90×5.4 28.0 m, vízbekötés PE100 SDR17 D 90×5.4 9.5 m, PE100 SDR17 D 63×3.8 9.0 m, PE100 SDR11 D 50×4.6 215.0 m, PE100 SDR11 D 32×3 200.0 m

Épülő vezetékek átmérőnként: PE100 SDR17 D 225×13.4 564.0 m, PE100 SDR17 D 160×9.5 6.5 m, PE100 SDR17 D 110×6.6 62.6 m, PE100 SDR17 D 90×5.4 37.5 m, PE100 SDR17 D 63×3.8 9.0 m, PE100 SDR11 D 50×4.6 215.0 m, PE100 SDR11 D 32×3 200.0 m. Összesen: 1094.6 m

Szennyvízcsatorna:

A helyszínrajzon feltüntetett, meglévő nyomvonalon, folyamatos, óvatos feltárással kerülnek cserére a csatornabekötések, valamint rövidebb szakaszokon az egyesített rendszerű csatorna gerincvezeték is. Szintén rekonstrukcióra kerül az épületek tetőfelületéről a csapadékvizet elvezető függőereszek bekötő rendszere.

Az épülő vezetékek átmérőnkénti bontásban: NA 200 PVC KG csatornacső 845 m, NA 315 PVC KG csatornacső 70 m, NA 200 4VC KG csatornacső 175 m összesen 1090 m. A kivitelezés ideje alatt a vízszolgáltatást, valamint a szennyvízelvezetést folyamatosan fenn kell tartani!”

Az ajánlatkérő az I. ütemhez hasonlóan adta meg az adatokat a II. ütem Szent Márton tér átépítése vonatkozásában is.

„Befejezési határidő: I. ütem: munkaterület átadástól számított 12 hónap

II. ütem: munkaterület átadástól számított 7 hónap

Ajánlatkérő felhívja az ajánlattevők figyelmét, hogy az üzemelő vízvezeték-hálózattal való összekötést, arra rákötést kizárólag a szolgáltató Vasivíz Zrt. végezheti el, ezeket a munkákat Vállalkozónak az üzemeltetőtől kell megrendelnie.”

Az ajánlatkérő a felhívás II.2.5) pontjában az alábbi értékelési szempontokat adta meg:

„x Minőségi szempont

2. Bontott anyagok újrahasznosításának mértéke (%) 25

3. Vállalt jótállási idő (év): 25

Költség szempont –

x Ár szempont – Megnevezés: nettó ajánlati ár / Súlyszám: 50”

A felhívásban megadta a kizáró okokat és igazolási módjukat a III.1.1) pontban, a gazdasági és pénzügyi alkalmasság igazolási módjait és minimumkövetelményeit a III.1.2) pontban, a műszaki, illetve szakmai alkalmasság igazolási módjait és minimumkövetelményeit a III.1.3) pontban, a szerződés biztosítékait a III.1.6) pontban, az ellenszolgáltatás teljesítésének feltételeit a III.1.7) pontban.

Az ajánlatkérő az ajánlattételi határidőt 2016. szeptember 9-én 10:00 órában határozta meg.

A VI.3.12) pont 15./ alpontjában a következőket határozta meg az ajánlatkérő:
 „Az ajánlati árat az ajánlati dokumentáció mellékleteként kiadott árazatlan költségvetés kitöltésével és ajánlatba csatolásával kell alátámasztani. A kiadott költségvetés kizárólag a jelen eljárásban adott kiegészítő tájékoztatás során történt módosítások, pontosítások alapján egészíthető ki, vagy pontosítható, és minden költségvetési sort egyéb ajánlatkérői utasítás hiányában „0”-tól különböző értéken kell beárzni!”

A VI.3.12) pont 18./ alpontjában a következőket határozta meg az ajánlatkérő:
 „Az ajánlatkérő a Kbt. 98. § (3) bekezdése alapján fenntartja magának a jogot, hogy az beruházás II üteme tárgyában hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazzon”

A VI.3.12) pont 20.) alpontjában a következőket határozta meg az ajánlatkérő:
 Az ajánlati ár, mint értékelési szempont

- Ezen szemponton belül az ajánlatkérő a nettó (tartalékkeret nélküli) ajánlati árakat veti össze és a Kbt. szabályai szerint a legelőnyösebbet (legalacsonyabbat) preferálja.
- Az ajánlatok kidolgozásakor vegyék figyelembe, hogy az ajánlati árnak teljes körűnek kell lennie, vagyis magába kell foglalni minden ajánlattevői kifizetési igényt.
- Az ajánlattevőknek tudomásul kell venni, hogy tekintettel arra, hogy a vállalási ár átalányár, a kiadott tervdokumentációt kötelesek egységes egészként kezelni és a kivitelezés során minden olyan műszaki tartalmat meg kell valósítani, amelyik bármelyik dokumentumban szerepel, vagy a rendeltetésszerű használatához szükséges. Ennek megfelelően az ajánlattevő úgy állítsa össze ajánlati árát, hogy bármely tételnek a kimaradása nem mentesíti a nyertest hogy a tervekben és/vagy a műszaki leírásban, költségvetésben szereplő műszaki tartalmat teljes körűen megvalósítsa. Minden, az ajánlattevő által írásban nem észrevételezett esetleges műszaki dokumentációs hiba miatt felmerülő műszaki

szükségességből adódó többletmunka vagy olyan pótmunka elvégzésének a költsége, mely az ajánlattevőtől, mint szakcégtől kellő körültekintés esetén előrelátható lett volna az ajánlattevőt terheli.

- Az ajánlat kidolgozásakor vegyék figyelembe, hogy az ajánlati árak teljes körűnek kell lennie, vagyis magában kell foglalni minden ajánlattevői kifizetési igényt, ami a végleges használatba vételhez szükséges.
- Az ajánlattevő az építés során keletkező építési és bontási hulladékot a hatályos jogszabályok szerint köteles kezelni és nyilvántartani.
- Abban az esetben, amennyiben az ajánlattevő vállalási árát alulprognosztizálja, az ebből eredő pluszköltségeket, kiadásokat stb. nem háríthatja át az ajánlatkérőre, és ez nem mentesíti a közbeszerzési eljárásban kiadott tervdokumentációban, a szerződésben és jogszabályokban megállapított minőségi követelményeknek, valamint a megvalósítás ideje alatt érvényben lévő hazai és Eu-s normatíváknak, műszaki előírásoknak, szabványoknak megfelelő minőségű teljesítési kötelezettség alól.
- Az ajánlatban szereplő áraknak fix árak kell lennie, vagyis az ajánlattevők semmilyen formában és semmilyen hivatkozással sem tehetnek változó árat tartalmazó ajánlatot.
- Az ajánlati árat a műszaki tervdokumentáció részeként kiadott árazatlan költségvetést módosítás nélküli kitöltésével és ajánlatba csatolásával kell alátámasztani, és minden sort „0”-tól különböző számmal kell beárazni!

Az ajánlatkérő által kiadott közbeszerzési dokumentumok az ajánlatban benyújtandó igazolások, nyilatkozatok jegyzékét és formanyomtatványait, szerződéstervezetet, valamint műszaki dokumentációt, ezen belül terveket, műszaki leírásokat, egyeztetési jegyzőkönyveket, engedélyeket és árazatlan költségvetési kiírásokat tartalmazták.

Az ajánlatkérő összesen tíz alkalommal adott kiegészítő tájékoztatást, melyekben az alábbi releváns kérdések és válaszok szerepeltek:

A 2016. augusztus 1-én adott II. számú kiegészítő tájékoztatás 6. kérdése és válasza: „Kérdés: Kérem T. ajánlatkérő állásfoglalását a tekintetben, hogy a vállalkozó feladata-e a növények féléves utógondozása és kezelése.

Válasz: A növényeknek egy éves utógondozás szükséges. A költségét különbözeti költségvetésben kell szerepeltetni.”

A 2016. augusztus 12-én adott IV. számú kiegészítő tájékoztatás 8. kérdése és válasza: „Kérdés: A különbözeti költségvetést (növények utógondozása) külön soron kell szerepeltetni a költségvetési főösszesítőben?

Válasz: Igen. Külön soron.”

A 2016. augusztus 30-án adott VIII. számú kiegészítő tájékoztatás 4. kérdése és válasza:

„Kérdés: Mivel a területen teljes bontás és alépítményi munkák történnek ezért indokolt lenne lőszermentesítést végezni. Ezt adott esetben a megrendelő végzi vagy a leendő Kivitelező feladata. Kell-e költségelni?

Válasz: A terület múltjából valóban indokolt. Kérjük az egységárák kialakításánál vegyék figyelembe.”

Ugyan ezen kiegészítő tájékoztatás 5. kérdés és válasz:

„Kérdés: Területen sok közműnyomvonal található, régi közművek általában már nem vízzáróak ezért azok környezetében vélhetően nem biztosítható az előírt teherbírás ezért ott talajcsere válhat szükségessé. Kérjük előirányzatban erre vonatkozóan mennyiséget megadni.

Válasz: Kérjük az ajánlatban 1800 m³ talajcserét szerepeltetni.”

Ugyan ezen kiegészítő tájékoztatás 6. kérdés és válasz:

„Kérdés: A területen található térfigyelő kamerák áthelyezése kinek a feladata?

Válasz: A meglévő kamera (K 2) leszerelése, áthelyezése és beüzemelése a nyertes ajánlattevő feladata. Kérjük a különbözeti költségvetésben szerepeltetni. A leendő új kamera (K 1) esetében csak a villamos csatlakozást kell kiépíteni (a kiviteli terv tartalmazza)”

Ugyan ezen kiegészítő tájékoztatás 7. kérdés és válasz:

„Kérdés: Az érintett területen található épületek nagy része régi, műemléki védelem alatt állnak. Az épületekhez csatlakozó burkolatok elbontásakor (jellemző egy korábbi épület felújítást követően a lábazatok rálógnak a járdaburkolatra) a legóvatosabb munkavégzés mellett is sérülhetnek az épületek lábazati. Ezen lábazatok javítása kinek a feladata, tekintettel arra, hogy bizonyos esetekben csak arra jogosult szakember végezheti a javítást? Amennyiben a javítási munkák az nyertes ajánlattevő feladata, akkor kérjük megadni, hogy ennek költségét milyen soron szerepeltesse?

Válasz: A sérült lábazatok felújítása a nyertes ajánlattevő feladata. Kérjük, az egységárák kialakításánál vegyék figyelembe.”

A 2016. szeptember 1-én adott IX. számú kiegészítő tájékoztatás 1. kérdése és válasza:

„Kérdés: A 2016. augusztus 29-én - feltett kérdésekre adott válaszokkal kapcsolatban az alábbiakat kérjük, szíveskedjenek megválaszolni: 4. Kérdés: Mivel a területen teljes bontás és alépítményi munkák történnek ezért indokolt lenne lőszermentesítést végezni. Ezt adott esetben a megrendelő végzi vagy a leendő kivitelező feladata. Kell-e költségelni? Válasz: A terület múltjából valóban indokolt. Kérjük, az egységárák kialakításánál vegyék figyelembe.

Kérjük, megállapítani szíveskedjen egy összeget meghatározni, melyet figyelembe kell venni.

Válasz: Előirányzatként kérjük nettó 2.000.000.-Ft-ot szerepeltetni az ajánlatban. Amennyiben valamilyen előre nem látható okból az összeg nem fedezi a költségeket, akkor az pótmunkaként kerül elszámolásra.”

Ugyan ezen kiegészítő tájékoztatás 2. kérdés és válasz:

„Kérdés: „7. Kérdés: Az érintett területen található épületek nagy része régi, műemléki védelem alatt állnak. Az épületekhez csatlakozó burkolatok elbontásakor (jellemző egy korábbi épület felújítást követően a lábazatok rálógnak a járdaburkolatra) a legóvatosabb munkavégzés mellett is sérülhetnek az épületek lábazatai. Ezen lábazatok javítása kinek a feladata, tekintettel arra, hogy bizonyos esetekben csak arra jogosult szakember végezheti a javítást? Amennyiben a javítási munkák a nyertes ajánlattevő feladata, akkor kérjük, megadni, hogy ennek költségét milyen soron szerepeltesse? Válasz: A sérült lábazatok felújítása a nyertes ajánlattevő feladata. Kérjük, az egységárak kialakításánál vegyék figyelembe.

Kérjük a műemlékes lábazatok helyreállításánál is egy összeget illetve mennyiséget meghatározni szíveskedjenek, mellyel számolni kell.

Válasz: Előirányzatként kérjük nettó 10.000.000.- Ft-ot szerepeltetni az ajánlatban. Amennyiben valamilyen előre nem látható okból az összeg nem fedezi a költségeket, akkor pótmunkaként kerül elszámolásra.”

Az ajánlatok bontása 2016. szeptember 9-én volt. Az ajánlattételi határidőig 4 db ajánlat érkezett: a KÉSZ Építő és Szerelő Zrt. (kérelmező) nettó ajánlati ára: 750.418.420.- Ft, a SWIETELSKY – ALPOK TERRA Konzorcium nettó ajánlati ára: 897.216.585.- Ft, a STRABAG Általános Építő Kft. nettó ajánlati ára: 859.999.361.- Ft, a SZABADICS Közmű- és Mélyépítő Zrt. nettó ajánlati ára: 1.118.470.000.- Ft volt.

A kérelmező ajánlatának 136-225. oldalain található a benyújtott árazott tételes költségvetés.

Az ajánlatkérő 2016. szeptember 14-én hiánypótlási felhívást bocsátott ki 2016. szeptember 20-i teljesítési határidővel.

Az ajánlatkérő 2016. október 6-án a Kbt. 72. § alapján indokolás megadására szólította fel a kérelmezőt 2016. október 11-i határidővel, melynek címében a Kbt. 71. §-ára hivatkozott. Ennek keretében az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat kívánt vizsgálni, és erre vonatkozóan az alábbiak szerint kért indokolást:

„1./ Az ajánlattevő a benyújtandó indokolásában különös tekintettel térjen ki a mellékelten Excel táblázatban meghatározott tételek megalapozottságára.

2./ Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról.

Az ajánlattevő ajánlati árának alátámasztására csatolt indokolásában térjen ki többek között:

- A teljesítéshez szükséges feladatok ismertetésére, az egyes feladatok ellátáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételeire (bérleti-, eszközhasználati költségek), az építési beruházás gazdaságosságára, (normaórák, rezsióradíjak) élőmunka-ráfordítás mértékére (felelős műszaki vezetők, szakmunkások, segédmunkások, egyéb szakemberek) munkabérekre és a kapcsolódó közterhekre.

- Kérjük, részletesen fejtse ki, hogy a teljesítés során milyen és mekkora összegű költségekkel számolt (pl. biztosítás, ügyviteli költségek, alvállalkozói díjak, irodai költségek, egyéb rezsi költségek) és mekkora a jelen beruházásban elérni kívánt haszon.

Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető.

Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek.

Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabérekéről is tájékoztatást kér az ajánlattevőtől.

Az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 25. § (2) bekezdése alapján az ajánlatkérő arra vonatkozóan is tájékoztatást kér, hogy az aránytalanul alacsony árat benyújtó ajánlattevő az ajánlatában milyen összegű rezsióradíjjal számolt, és a rezsióradíj kiszámításakor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsióradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és módon vett figyelembe.”

Az indokolás kéréshez mellékelte egy táblázatot, melyben az ajánlati dokumentációban szereplő árazatlan költségvetésből kiemelt 33 db tételt.

A kérelmező 2016. október 7-én előzetes vitarendezést kezdeményezett, melyben észrevételezte, hogy a Kbt. 71. §-a alapján nem kérhető indoklás, amennyiben az ajánlatkérő indokolást kér akkor kérte a megfelelő határidő biztosítását, valamint kifejtette, hogy véleménye szerint a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő csak az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében kérhet indokolást. Álláspontja szerint tekintettel arra, hogy az értékelési szempont alapján az elbírálásra kerülő ajánlati ár egy összegben került meghatározásra, az ajánlatkérőnek nem volt jogszerű lehetősége arra, hogy az ajánlati ár nem önálló értékelésre kerülő egyes tételeit vizsgálja, s a körben kérjen indokolást.

Az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési kérelemre 2016. október 7. napján adta meg a válaszát, melyben egyértelműsítette, hogy a megküldött dokumentum a Kbt. 72. §-a szerinti indokoláskérés és a válaszára nyitva álló határidőt módosította 2016. október 13-án 17:00 órára. Elutasította az előzetes vitarendezési kérelem azon részét, ami arra vonatkozott, hogy az egyösszegű ajánlati ár, mint értékelésre kerülő önálló elem tekintetében nincs helye az egyes, külön értékelésre nem kerülő tételekre indokolást kérni. Az elutasítást a következőképpen indokolta:

„Az ajánlatkérő megvizsgálta a beérkezett ajánlatokat, és azt állapította meg, hogy az Önök nettó 750 418 420 Ft ajánlati ára jelentősen eltér, mind a többi ajánlattevő (22 %) mind az ajánlatkérő által becsült értéktől (35%).

Erre tekintettel kérte fel Önöket az ajánlatkérő, hogy adjanak magyarázatot ajánlati árukra.

A felhívás mellékleteként megküldött Excel táblában azok a költségvetési tételek találhatóak, melyek nagymértékben eltérnek a többi ajánlattevő, illetve az ajánlatkérő rendelkezésére álló tervezői árazott költségvetésekben szereplő áráktól. Vagyis ajánlatkérő nem önállóan kívánja értékelné a kiemelt tételeket, hanem - mivel az Önök ajánlati ára egészében jóval alacsonyabb a többi ajánlattevő áránál, illetve a becsült értéknél - az ajánlatkérő ezen tételek esetében kér alátámasztó adatokat, mivel itt lát jelentősebb eltérést a többi ajánlattevő illetve az árazott tervezői költségvetéshez képest!”

Az ajánlatkérő 2016. október 13-án aznapi határidővel kiegészítette indokolás kérésének 1. pontját a következőkkel:

„b) Az ajánlattevő a benyújtandó indokolásában különös tekintettel térjen ki az alábbiakban meghatározott tételek megalapozottságára, illetve arra, hogy az ajánlatában hol kerültek feltüntetésre a kiegészítő tájékoztatóban meghatározott munkák és annak költségei.

1. A növények egy éves utógondozásának költsége (Kiegészítő tájékoztató II. 6. pontja alapján)
2. Talajcsere 1800 m³ (Kiegészítő tájékoztató VIII. 5. pontja alapján)
3. K2 kamera leszerelése, áthelyezése és beüzemelése (Kiegészítő tájékoztató VIII. 6. pontja alapján)
4. Lőszermentesítés (Kiegészítő tájékoztató IX. 1. pontja alapján)
5. Műemléki épületek lábazatainak helyreállítása (Kiegészítő tájékoztató IX. 2. pontja alapján)”

A kérelmező az árindokolását határidőben megadta, mely 26 oldal szöveges indokolásból, részletes egységárelemzésből, valamint minden egyes tétel vonatkozásában csatolt dokumentumokból állt. Az indokolás számszerű részét, a 22-781. oldalakat üzleti titoknak nyilvánította. Az indokolás benyújtásával egy időben önkéntes hiánypótlásként újra benyújtotta a tételes költségvetését,

melyben az indokolásban érintett tételek árait és díjait átdolgozta az ajánlati ár változatlansága mellett.

Az ajánlatkérő 2016. október 14-én hiánypótlásra hívta fel a kérelmezőt 2016. október 18-i határidővel, melyet a kérelmező határidőben teljesített.

Az ajánlatkérő 2016. november 24-én készítette el és küldte meg az ajánlattevők részére az összegezést. Az összegezés szerint az eljárás eredményes volt, érvényes és nyertes ajánlatot tett a SWIETELSKY – ALPOK TERRA Konzorcium, a többi ajánlattevő ajánlata érvénytelen lett.

Az ajánlatkérő az összegezésben a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét a 2./ alponban a következőkkel indokolta:

Az ajánlatkérő az összegezésben idézte az indokoláskérés szövegét, majd kifejtette, hogy a felhívásra beérkezett indokolás alapján az ajánlatkérő az alábbiakat állapította meg:

„a) Az ajánlattevő az eredeti költségvetését úgy módosította, hogy az indokoláskérésben kiemelt tételek árát az eredeti ajánlatához képest az önkéntes hiánypótlás során 18.530.484.- Ft-tal megnövelte, ajánlati árának változtatása nélkül, úgy hogy az indoklaskéréssel nem érintett tételek árain is módosított az ajánlattevő az alábbiak szerint:

Berzsenyi tér költségvetés esetében:

- Kőburkolat munkanemen belül az anyag díjat 17.720.800.- Ft-tal növelte, a munkadíjat 316.855.- Ft-tal csökkentette,
- Útpályatartozékok munkanem esetében anyagdíj 61.856.- Ft-tal növelte, munkadíj 1.691.610.- Ft-tal növelte,
- Villamos munkák munkadíját 8.892.617.- Ft-tal csökkentette,
- Csomópont kábelezés anyagdíj 32.600.- Ft-tal, a munkadíj 135.225.- Ft-tal csökkentette,
- Öntözőhálózat munkanem anyagdíj 253.677.- Ft-tal, a munkadíjat 180.517.- Ft-tal csökkentette,
- Szökőkút vízgépészet munkanem anyagdíj 1.217.071.- Ft-tal, a munkadíjat 252.004 Ft-tal csökkentette,
- Kert és parképítési munkák munkanem anyagdíj 1.712.615.- Ft-tal, a munkadíjat 681.376.- Ft-tal csökkentette,
- Szabadidő és sportlétesítmények munkanem anyagdíj 5.676.550.- Ft-tal, a munkadíjat 123.160.- Ft-tal csökkentette,

Az összesen változás anyagdíj +8.890.143.- Ft, munkadíj -8.890.143.- Ft.

b) Az is megállapítható, hogy sem az önkéntes hiánypótlásban, sem az áringdolás dokumentumaiban nem található a kiegészítő tájékoztatásokban kért munkák költségeinek bemutatása, alátámasztása, nem állapítható meg, hogy ezek a tételek hol szerepelnek az eredeti ajánlatban, vagyis az ajánlatban nem található meg.

c) Az ajánlattevőnek – az önkéntes hiánypótlásban növelt – egységei sok esetben még így is 20-50 %-kal alacsonyabbak, mint a tervezői költségbecslés (Építőipari Normagyűjtemények) alapján meghatározott ár.

Összefoglalva:

a) Az ajánlattevő nem tudta indokolni, azokat az elemeket, ahol megállapítható volt, hogy azok mind a többi ajánlattevő által alkalmazott árak, mind az ajánlatkérő részére rendelkezésre álló árazott költségvetés alapján indokolatlanul alacsonyak. Indoklás helyett az ajánlattevő átcsoportosított több tételt is a költségvetésében, kérdésessé téve, hogy ezek után a csökkentett költségvetési tételek megvalósíthatóak maradtak-e ezen összegek ellenében!

A fenti indokok alapján az Ajánlatkérő a Kbt. 72.§ (3) bekezdése alapján a KÉSZ Építő Zrt. ajánlatát a Kbt. 73. § (2) bekezdés alapján érvénytelenné nyilvánította.

b) Egyértelműen megállapítható, hogy a kiegészítő tájékoztatás során előírt (kiegészítő költségvetésben szereplő) tételeket az ajánlattevő ajánlati ára nem tartalmazza, azaz nem teljes körű az ajánlata.

A fenti indokokra tekintettel az Ajánlatkérő a KÉSZ Építő Zrt. ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelenné nyilvánította.”

A kérelmező 2016. november 28-án újabb előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be, melyben kérte az ajánlatkérőt, hogy saját hatáskörben mellőzze a kérelmező ajánlatának érvénytelenségére vonatkozó döntését, és a kérelmező ajánlatát, mint érvényes ajánlatot bírálja el. Az előzetes vitarendezési kérelemben a jogorvoslati kérelmével megegyezően adta elő indokait.

Az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési kérelemre 2016. december 1-én elutasító választ adott a jogorvoslati eljárásban tett észrevételével lényegileg megegyező tartalommal.

A kérelmező 2016. december 5. napján jogorvoslati kérelmet nyújtott be a Döntőbizottsághoz. A Döntőbizottság az eljárást – hiánypótlás teljesítése után – 2016. december 22. napján megindította.

A kérelmező kérte a jogsértés megállapítását és az eljárást lezáró döntés megsemmisítését, valamint a költségeinek megtérítését.

Az első kérelmi elemben kifogásolta az ajánlatának az aránytalanul alacsony ellenszolgáltatás miatti érvénytelenné nyilvánítását. A kérelmező előadta, hogy az ajánlatkérő döntése sérti a Kbt. 72. § (1) és (3) bekezdését, valamint a Kbt. 73. § (2) bekezdését.

Álláspontja szerint az ajánlat érvénytelenségének megállapításához nem annak megállapítása szükséges, hogy az ajánlat önállóan értékelésre nem kerülő egyes tétellei eltérnek az ajánlatkérő rendelkezésére álló árazott költségvetéstől, vagy más ajánlattevők által alkalmazott áraktól, hanem hogy a szerződés az adott áron

nem teljesíthető. Ez világosan megfogalmazásra kerül a Kbt. 72. §-ában különösen a Kbt. 72. § (1) bekezdésében, valamint a Kbt. 72. § (2) bekezdésében. Egyértelmű a törvény szövegezése a Kbt. 73. § (3) bekezdése esetén is, az érvénytelenség megállapításának esetében az ajánlatnak aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást (és nem az ellenszolgáltatás bizonyos tételeit) kell tartalmaznia.

Álláspontja szerint az ajánlatkérő nem hivatkozott arra, hogy a szerződés az adott áron nem valósítható meg. Az összegezésben, az érvénytelenség indokai között nem szerepelt arra vonatkozóan tényállítás, hogy az ajánlatkérő megállapította, hogy a szerződés az adott ajánlati áron nem teljesíthető. Nem szerepelt érvelés sem az összegezésben, ami alátámasztaná, hogy az ajánlatkérő milyen okból nem fogadta el a kérelmező 2016. október 12. napján kelt felvilágosítás nyújtás nyilatkozat 1-26. oldalain bemutatott részletes ár-indokolását. Álláspontja szerint az ajánlatkérő eljárása e vonatkozásban súlyosan sérti a Kbt. 79. (1) bekezdését.

Az összegezésben hivatkozott arra is az ajánlatkérő, hogy a kérelmező ajánlata a rendelkezésre álló tervezői költségbecsléstől 35%-ban eltér, ezért került sor a Kbt. 72. § alkalmazására. Ugyanakkor az ajánlatkérő által kiragadott és kifogásolt tételek jóval alatta maradnak az ajánlati ár 35%-ának. A kifogásolt 5 tétel összes értéke nem éri el a teljes ajánlati ár 3%-át. Ezen 3% ár eltérésű tételek egységárai alapján jutott arra a következtetésre az ajánlatkérő, hogy a kérelmezői ajánlat árszintje túl alacsony, de ez ellentmond a Kbt. 72. § (3) bekezdésének.

Álláspontja szerint nincs jogszerű indoka annak, hogy az ajánlatkérő az önállóan elbírálásra kerülő ajánlati ár helyett kizárólag az általa kiemelt elemek tekintetében tett kérelmezői nyilatkozatot értékelte és bírálta, és azért tekintette aránytalanul alacsonynak az ellenszolgáltatást, mert „ajánlattevő nem tudta indokolni azokat az elemeket, ahol megállapítható volt, hogy azok mind a többi ajánlattevő által alkalmazott árak, mind az ajánlatkérő részére rendelkezésre álló árazott költségvetés alapján indokolatlanul alacsonyak.”

Álláspontja szerint törvényben rögzített cél, hogy átalányár esetén az ajánlatkérő ne tekinthesse érvénytelennek az ajánlatot, illetve az abban megjelölt átalányárat, mint ajánlati árat, olyan módon, hogy önkényesen kiragad néhány, vagy akár egyetlen költségvetési tételt, és annak alacsony volta miatt megalapozatlannak ítéli az egész átalányárat, így nem látja megvalósíthatónak a szerződést. Az ajánlatkérő jelen esetben ezt tette.

Az ajánlatkérő a 2016. október 6-án, majd 2016. október 13-án kelt indokolás nyújtása, és indokolás kérés kiegészítése tárgyú felhívásában az önállóan értékelésre kerülő ajánlati elem, az ajánlati átalányát részletes magyarázatát kérte. Az ajánlattevő a 2016. október 12-én kelt felvilágosítás nyújtás

nyilatkozat 1-26. oldalain kitért az ajánlatkérő által megadott valamennyi szempontra, a teljesítéshez szükséges feladatok ismertetésével, az egyes feladatok ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételekre, az építési beruházás gazdaságosságára, az élőmunka ráfordítás mértékére és költségeire.

A kérelmező álláspontja szerint jogsértő az ajánlatkérő eljárása annyiban is, hogy a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján, ha az indokolás elfogadása kétséges, az ajánlatkérő további kiegészítő tájékoztatást kérhet. Ezt azonban az ajánlatkérő nem tette meg, és az indokolás kétségességére sem egy kiegészítő tájékoztatásban, sem az összegezésben nem hivatkozott, és nem állapította meg, de semmilyen módon nem is indokolta, hogy arra a meggyőződésre jutott volna, hogy a szerződés az adott áron nem valósítható meg.

Álláspontja szerint az eljárása jogszerű, önkéntes hiánypótlása a Kbt. 71. § (5) bekezdésén alapul, míg a költségvetés módosítása a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontja alapján lehetséges.

Az ajánlatkérő a vitarendezésre adott válaszában azt állította, hogy az önkéntes hiánypótlás kérelmező részéről jogszerűtlen volt, mert nem állt nyitva hiánypótlásra vagy felvilágosítás nyújtásra határidő., azonban az ajánlatkérő 2016. október 7-én kelt „Válasz vitarendezési kérelemre” elnevezésű iratának. 4 pontja az indokolásra nyitva álló határidőt 2016. október 13-áig meghosszabbította. Véleménye szerint ezért tényszerűen nem igaz az ajánlatkérő állítása, mivel a kérelmező önkéntes hiánypótlása az indokolásra rendelkezésre álló határidő keretén belül történt, így tehát ajánlatkérőnek az önkéntes hiánypótlással módosított tételeket kellett értékelni, és ezen tételek indokolását figyelembe venni.

Hivatkozott arra, hogy az ajánlatkérő a vitarendezésben adott válaszában az „indokoláskérés” önálló jogintézménynek tekintve arra a következtetésre jutott, hogy a Kbt. 71. § (5) bekezdése nem volt alkalmazható. Álláspontja szerint ez nyilvánvaló jogi abszurditás. Véleménye szerint indokoláskérés, mint jogintézmény a Kbt.-ben nem található. A Kbt. 71. §-a a hiánypótlást és a felvilágosítás kérését szabályozza. Az „indokoláskérés” tartalmát tekintve felvilágosítás kérése, amelyet a közbeszerzési szakzsargon „indokolásként”, „ár-indokolásként” használ. Ebben az értelemben használta az ajánlatkérő is a csatolt iratban.

Véleménye szerint kifejezetten rosszhiszemű eljárás egy, a törvényszövegben nem létező, nem ezen a néven nevesített jogcselekményre felhívni az ajánlattevőt, majd erre hivatkozva rá nézve hátrányos jogkövetkezményeket alkalmazni.

Álláspontja szerint iratellenes és jogellenes az ajánlatkérő összegzésének megállapítása, mely szerint az ajánlatkérő által megjelölt elemek vonatkozásában a felvilágosítás nyújtás során a kérelmező csak az általa

benyújtott önkéntes hiánypótlásban módosított anyag-és munkadíj tételeit jelölte meg, amelyek nem tekinthetők teljesített indokolás nyújtásnak, és álláspontja szerint a megjelölt tételek vonatkozásában „nem tudta indokolni” azokat az elemeket, amelyek az ajánlatkérő meggyőződése szerint indokolatlanul alacsonyak.

Az általa benyújtott indokolás 27. oldalától tételesen előbb szöveges egységárelemzéssel, majd minden egyes tétel számszerű megjelölése mögött, az adott tétel vonatkozásában csatolt dokumentumokkal támasztotta alá az adott tétel megalapozottságát. Ezek lehetnek nyilatkozatok (rezsi óradíjakról, teljeskörűségről, árképzési metodikáról) alvállalkozói megállapodások, alvállalkozói ajánlatok, egyéb, már teljesített szerződések referenciaigazolása, már teljesített szerződésekkel igazolt egységáruk.

A kérelmező az önkéntes hiánypótlásban átstrukturálta a költségvetést az ajánlati ár változtatása nélkül, és erre a jogszabály lehetőséget adott számára. A kérelmezőnek nem ez volt a válasza a felvilágosítás nyújtásra, hanem a 193 oldalon keresztül részletesen kifejtett árelemzés: többek között sikeresen megvalósított, hasonló munkák referenciái és azok megvalósításához létrejött szerződésekben rögzített egységáruk (beszállítói anyagáruk, és munkadíjak), melyek elemzését és alátámasztását felhívásában az ajánlatkérő fogalmazta meg. Iratellenes tehát az az ajánlatkérői megállapítás, hogy „indokolás helyett” csupán a tételek átcsoportosítását végezte el a kérelmező, mert ez tényszerűen nem igaz.

Véleménye szerint jogsértő az a megállapítás, hogy e tételek nem valósíthatóak meg az adott áron, mert a csatolt dokumentumok az ellenkezőjét igazolják, ezért az ajánlatkérő eljárása (ezen a ponton is) sérti a Kbt. 79. § (1) bekezdés fent idézett rendelkezését, tekintettel arra, hogy az összegezés az ajánlatkérő döntésének részletes indokát – e vonatkozásban sem – tartalmazza.

Az ajánlatkérő előzetes vitarendezésre adott válaszából idézte a 62-003-061.1-0617998 tétellel kapcsolatos megállapításokat, arra reflektálva előadta, hogy az anyagoknál fel van tüntetve a besöprő homok, ami nyilvánvaló a költségvetés alapján. Ennél a tételnél összesen 3.071.886.- Ft járulékos költséget szerepeltetett a kérelmező, amely m²-ként 528.- Ft. Ez fedezetet nyújt valamennyi járulékos, egyéb költségre is.

Álláspontja szerint a fentiek alapján belátható, hogy a tényekkel és a jogszabályokkal ellentétesen jutott arra a következtetésre az ajánlatkérő, hogy a kérelmező ajánlata a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelen.

Második kérelmi eleme a kiegészítő tájékoztatás során előírt tételek vélt hiányára vonatkozott. Álláspontja szerint az ajánlatkérő eljárása sérti a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontját, mert annak feltételei nem állnak fenn. A tényszerűen, az indokolás nyújtásra irányuló 2016. október 12-én kelt dokumentációjában,

annak 72-74. oldalán szerepeltette, bemutatta, és alátámasztotta ezeket a tételeket, minden egyes tételt külön nevesítve. Ezek után nem lehet azt állítani, hogy az ajánlati ára nem tartalmazza ezeket a tételeket.

Hangsúlyozta, hogy a kifogásolt 5 tétel (növények utógondozása, talajcsere, K2 kamera átszerelése, lőszermentesítés, műemléki épületek lábázat) vonatkozásában a kiegészítő tájékoztatásokban maga az ajánlatkérő sem határozta meg egyértelműen, hogy hol és hogyan kell szerepeltetni ezeket.

Előadta, hogy a növények utógondozásáról az ajánlatkérő nem adott ki különbözeti költségvetést, az nem volt a dokumentáció része. Árindokolásban (73. old.) leírta, hogy nem kerülte el figyelmét, hogy az ajánlatkérő módosította az utógondozás idejét, tehát teljes körűen figyelembe vette az ajánlatkérő ezzel kapcsolatos igényét. Megadta, hogy az egy éves utógondozás költségét a növények fedezetében kalkulálta, mivel erre vonatkozóan külön tételt a költségvetési kiírás nem tartalmazott, és – kiegészítő költségvetés híján – a kiírást módosítani nem lehet az ajánlattevőknek.

Előadta, hogy a talajcsere előre nem látható költség, az ajánlat teljeskörűsége alapján az ajánlattevő kockázata. Összességében meghatározta milyen összeggel számolt, amelyet a fedezetben szerepeltetett. Az ajánlatkérő által előírt teljes mennyiséget az indokolásban írt egységárral megszorozva jött ki a meghatározott érték. Az árindokolás mellékletei alapján ellenőrizhető annak megalapozottsága, melyet alátámasztanak a már sikeresen megvalósult munkák szerződésai és a referenciák alapján bemutatott gépek óradíja, és rezsióradíjainak kimutatása.

A kamerákkal kapcsolatban előadta, hogy ismét az ajánlatkérői érdekkörben felmerülő különbözeti költségvetés hiánya okozhatott félreértést. Nevesítette, hogy a villamos munkák fedezetében kalkulálta ezt az összeget, mivel külön tételt a költségvetési kiírás nem tartalmazott, és a kiírást módosítani nem lehet ajánlattevőknek.

A lőszermentesítéssel kapcsolatban előadta, hogy az ajánlatkérő pontosan megadta, hogy mekkora összeget kalkuláljanak az ajánlattevők, így az árindoklásban tett nyilatkozat, pontosan ezzel, az ajánlatkérő által megadott összeggel számolt, melyet a fedezetben kalkulált.

A műemlék épületek lábázatának helyreállításáról előadta, hogy szintén megadta az ajánlatkérő a pontos összeget, amivel az ajánlatban az ajánlattevőknek számolni kell. Az indokolás nyújtás dokumentáció 73. oldalán az ajánlatkérő által megadott összeggel számolt a kérelmező, melyet az ajánlat fedezetében vett figyelembe, mivel erre vonatkozóan külön tételt a költségvetési kiírás nem tartalmazott, és a kiírást módosítani nem lehet ajánlattevőknek.

Megítélése szerint látható, hogy a fenti 5 db tétel esetében minden esetben bemutatta, hogy hol szerepeltette ezeket az ajánlatban. A tételek megalapozottságát pedig igazolja, hogy minden tételnél mindig az ajánlatkérő által megadott pontos összeget szerepeltette, vagy ha pontos összeg nem volt megadva, akkor az ajánlatkérő által az ajánlatkérési dokumentációban, és kiegészítő tájékoztatásokban rögzített feltételek szerint meghatározott paraméterek alapján számolta a tételek árát ajánlatában.

Nem felel meg a valóságnak tehát, hogy a kérelmező figyelmen kívül hagyta a kiegészítő tájékoztatásban meghatározott tételeket, mert pontos nyilatkozatot tett a tételek vonatkozásában.

Hivatkozott az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendeletnek az építési beruházás közbeszerzési dokumentumaival szemben támasztott követelményeket tartalmazó 1. számú mellékletének 2.4. pontjára. E pontból egyértelműen megállapítható, hogy a tervezői árazott költségvetés alapján az árazatlan költségvetést az ajánlatkérőnek kell az ajánlattevők részére rendelkezésre bocsátani. Az ajánlattevők nem kötelezhetők a költségvetés elkészítésére, kiegészítésére, módosítására, mert ez ajánlatkérői jog és kötelezettség.

Az ajánlatkérő a vitarendezési kérelemre adott válaszában hivatkozott az ajánlati felhívás VI.3.12. pont 15. alpontjára, azonban ebben az ajánlatkérő a költségvetés módosítására csak lehetőséget fogalmazott meg, nem tette (nem is tehette) ajánlattevők feladatává a kiegészítő költségvetés készítését. (Ilyen szabadon megszerkeszthető kiegészítő költségvetés ugyanis kétségesse tenné az ajánlatok összevethetőségét.)

A felvilágosítás nyújtása során a kérelmező bemutatta, hogy hol és hogyan szerepeltette e tételeket. Ebből következik, hogy e tételek okán nem állapítható meg az ajánlat Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerint érvénytelensége.

Mindezekre tekintettel állította, hogy jogsértő az ajánlatkérő 2016. november 28-i a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét megállapító jogcselekménye, az sérti a Kbt. 73. § (2) bekezdésében és 73. § (1) bekezdés e) pontjában írtakat, és a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését, valamint a Kbt. 72. § (1)-(3) bekezdéseit, és a Kbt. 79. § (1) bekezdését is.

Az ajánlatkérő észrevételében kérte az álláspontja szerint alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítását az alábbi indokokra tekintettel.

Az első kérelmi elemre előadta, hogy megvizsgálta a beérkezett ajánlatokat, és azt állapította meg, hogy a kérelmező nettó 750.418.420.-Ft-os ajánlati ára jelentősen eltér, mind a többi ajánlattevő (22%) mind az ajánlatkérő által becsült értéktől (35%). Erre tekintettel kérte fel a kérelmezőt az ajánlatkérő, hogy adjon magyarázatot ajánlati árára. Az ajánlatkérő tehát az egész ajánlatot egészében vizsgálta, hogy a szerződés a kérelmező által megajánlott áron teljesíthető-e,

vagy sem. Mivel tételes költségvetés beárazásával kellett az ajánlati árat megadni, ami egyben azt is jelentette, hogy a kérelmező ajánlatában szereplő tételes költségvetés képezi az ajánlati ár műszaki tartalmát, a tételes költségvetésből állapítható meg az ajánlati ár műszaki tartalmának megfelelősége.

Az indokoláskérés mellékletként megküldött Excel táblázatban szereplő költségek azon elemek voltak, amelyekről az ajánlat vizsgálata során megállapítható volt, hogy nagymértékben eltérnek nemcsak a többi ajánlattevő azonos költségeleleitől, hanem az ajánlatkérő rendelkezésére álló tervezői árazott költségvetésekben szereplő áraktól is.

Az ajánlatkérő tehát nem önállóan értékelte a kiemelt tételeket, hanem – mivel a kérelmező ajánlati ára egészében lényegesen alacsonyabb a többi ajánlattevő áránál, illetve a becsült értéknél – az ajánlatkérő ezen tételek esetében kért alátámasztó adatokat, mivel itt tapasztalt olyan eltérést a többi ajánlattevő, illetve az árazott tervezői költségvetéshez képest, amely tekintetében külön kiemelten is szükségesnek látta a megajánlottak alátámasztását.

Az ajánlatkérő nem az egyes tételek eltérése miatt nyilvánította a kérelmező ajánlatát érvénytelennek, hanem mert ajánlata egészét tekintve tért el 35%-ban a becsült értéktől, és 22%-ban a többi ajánlattevő ajánlati árától, és a kérelmező által benyújtott indokolás nem támasztotta alá, hogy ezen az áron a szerződés teljesíthető.

Az ajánlatkérő felhívására, hogy a kérelmező indokolja (többek között) a már hivatkozott munkarészek tekintetében az ott megajánlott árakat, (mivel az ajánlatkérő megállapítása szerint az ott feltüntetett árak még beszerzési költségeket sem fedezik) az volt a kérelmező válasza (amit az összegezés is tartalmazott), hogy önkéntes hiánypótlás keretében módosította a beadott költségvetését.

Ennek megfelelően – mivel a kérdésre érkezett egyértelmű válasz – az ajánlatkérő álláspontja szerint nem volt lehetőség újabb kérdés feltevésére.

Idézte a Fővárosi Törvényszék Kf.650.120/2014/8. számú ítéletét, melyben rámutatott arra, hogy amennyiben az ajánlatkérői indokoláskérés egyértelmű a tekintetben, hogy mely ajánlati elemek vonatkozásában és milyen információk megadását várja el, és az ajánlattevő nem adja meg a kért információkat, az ajánlatkérőnek nem kell további tájékoztatáskérés keretében bekérni az ár megalapozottságának megítéléséhez szükséges adatokat.

Az ajánlatkérő hivatkozott arra, hogy a kérelmező a kérdéses ajánlati elemek vonatkozásában az objektív alapú indokolás helyett – önkéntes hiánypótlás keretében – módosította a költségvetését (és ezt indokolta és támasztotta alá), ezért az nem felel meg a Kbt. 72. § (2) bekezdésében előírtaknak.

Idézte a Döntőbizottság D.548/14/2011. határozatát, ami szerint az indokolás kizárólag akkor minősülhet objektívnek, amennyiben az ajánlattevő megfelelő

dokumentumokkal, nyilatkozatokkal, számításokkal tudja igazolni az ajánlati ár megalapozottságát.

Mivel az eredeti költségvetés alapján az anyagárok tekintetében feltett kérdésre a kérelmező nem adott választ, és nem adta indokát annak, hogy a kérdéses ajánlati elemek árai megalapozottak-e, így ez alapján az ajánlatkérő az anyagárok teljesíthetőségére, a konkrét beruházás vonatkozásában fennálló esetleges objektív előnyös helyzetére következtetéseket nem tudott levonni.

A kérelmező által – a módosított árak tekintetében – benyújtott árindokolásban csatolt beszállítói árajánlatban feltüntetett térkőnek csak az anyagára (káló, ágyazóanyag, illetve besöprő homok nélkül) (árindokolás 247. oldala) több mint 1.000.- Ft-tal magasabb, mint a kérelmező eredeti költségvetésében szereplő 62-003-061.1-0617998 tétel, úgy, hogy az eredeti költségvetésben szereplő anyagárnak tartalmaznia kellett már a térkő+káló árát, a térkő ágyazóanyag illetve besöprő homok költségeit is.

Hivatkozott a Kf.650.120/2014/8. számú ítéletre, mely szerint: „..., ha az ajánlattevő által előadottak a szerződés adott ajánlati elemek melletti teljesíthetőségét azért nem képesek igazolni, mert a hivatkozott indokok vagy azok bizonyítékai a gazdasági észszerűség és a közgazdasági összefüggések, piaci törvényszerűségek miatt nem állják meg helyüket, nem reálisak, akkor az ilyen indokok és következtetések továbbra is az ajánlat érvénytelenségének jogszerű megállapításához vezethetnek.”

Előadta, hogy a Kbt. 71. § (5) bekezdés rendelkezései alapján addig van lehetősége bármely ajánlattevőnek önkéntes hiánypótlásra, ha bármely ajánlattevő számára hiánypótlásra vagy felvilágosítás nyújtására határidő van folyamatban. Jelen esetben megállapítható, hogy az első hiánypótlási felhívásban meghatározott határidő 2016. szeptember 20. napján járt le, az indokoláskérés megküldésére pedig 2016. október 6. napján került sor, amelynek határideje 2016. október 13. napján járt le. Ajánlatkérő második hiánypótlási felhívása 2016. október 14. napján került kiküldésre, ennek határideje 2016. október 18. napján volt. Az indokolás kérés megküldése és az indokolás határideje között nem volt folyamatban hiánypótlásra (felvilágosítás nyújtására) nyitva álló határidő, így a kérelmező által benyújtott hiánypótlás ezen okból sem vehető figyelembe az árindokolás értékelése során.

Álláspontja szerint az önkéntes hiánypótlás intézményének ilyen jellegű alkalmazása egyébként sem alkalmas arra, hogy az indokoláskérésben foglaltak megválaszolása helyett, az alacsonynak ítélt elemek tekintetében történő átcsoportosítás alapján megemelt tételek képezzék az indokolás alapját. A Kbt. alapján ilyen módosításra csak önkéntes hiánypótlás, vagy tárgyalás keretében van lehetőség. Miután a kérdéses esetben egyiknek sem álltak fenn a törvényi feltételei, a részletes költségvetés, és ennek megfelelően az ajánlat módosítása a

Kbt. 81. § (11) bekezdése szerinti ajánlati kötöttség megsértését eredményezte. Az ajánlatkérő ezen ok miatt a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján szintén érvénytelenné nyilváníthatta volna az ajánlatot, azonban ezt az érvénytelenségi okot külön nem jelölte meg az összegezésben, ehelyett a nem jogszerű hiánypótlás figyelmen kívül hagyásával értékelte az ajánlatot.

Az ajánlatkérő arra hivatkozott, hogy a kiegészítő tájékoztatásai során egyértelműen jelezte valamennyi ajánlattevő részére, hogy mely tételeket kell az ajánlatban külön szerepeltetni. Az eljárás során kiküldött kiegészítő tájékoztatásokat a Kbt. 137. §-ában meghatározott jogvesztő határidőn belül egyik ajánlattevő sem kifogásolta, így ahhoz mind az ajánlatkérő, mind az ajánlattevők kötve voltak. Álláspontja szerint maximálisan együttműködve, minden kérdésre kimerítő választ adott, és minden esetben figyelembe vette, hogy megfelelő idő álljon rendelkezésre az ajánlatok elkészítésére, így amennyiben valamely elem módosításra került a kiegészítő tájékoztatás során, és/vagy úgy ítélte meg, hogy nincs elegendő idő a válaszok feldolgozására, módosította az ajánlattételi határidőt.

A fentiek alapján, tehát ha a kérelmező a különbözeti költségvetés elkészítését igényelte volna az ajánlatkérő részéről, akkor azt jelezhetette volna, vagy vitarendezési (jogorvoslati) eljárást kezdeményezhetett volna.

Mindezek tükrében – álláspontja szerint – nem hivatkozhat a kérelmező arra, hogy azért nem kerültek az ajánlatában külön feltüntetésre az előírt előirányzatok, illetve a hivatkozott költségek (növények utógondozása, 1800 m³ talajcsere, K2 kamera leszerelése, áthelyezése és beüzemelése, lőszermentesítés, műemléki épületek lábazatainak helyreállítása), mert nem volt egyértelmű a kérelmező számára, hogy azokat pontosan hol is kell feltüntetni.

Álláspontja szerint tévesen hivatkozott a kérelmező arra, hogy nem volt módjában a költségvetés módosítása, mivel a felhívás VI.3.12) További információk pontjának 15. alpontja pontosan ezen esetekre vonatkozóan engedi meg a kiadott költségvetés módosítását.

A kiegészítő tájékoztatások során egyértelművé tette, hogy mely műszaki tartalmakkal kell a dokumentáció részeként korábban kiadott költségvetést módosítani, pontosítani, vagy éppen kiegészíteni. A kérelmezőnek ezek alapján kellett volna az ajánlati árát benyújtania, és az azt alátámasztó költségvetését elkészítenie, mivel a felhívás, a dokumentáció és kiegészítő tájékoztatás keretében adott pontosítás együttesen értelmezendő az ajánlatok elkészítése során.

Vitatta a kérelmező arra hivatkozását, hogy a kifogásolt költségeket különböző fejezetek fedezeteiben kalkulálta. Mivel a kérelmező ajánlatában ezek a tételek nem kerültek külön, beazonosíthatóan feltüntetésre, így nem állapítható meg, hogy ajánlati ára lefedi-e a kiegészítő tájékoztatás során pontosított tételes költségvetés által meghatározott teljes műszaki tartalmat. Álláspontja szerint nincs arra jogszabályi lehetőség, hogy a költségvetésben – a kiegészítő tájékoztatásban foglaltak ellenére – fel nem tüntetett tételekre vonatkozóan azt

nyilatkozza az ajánlattevő, hogy a fedezet kialakítása során figyelembe vette, vagy más tételnél vette figyelembe.

Hivatkozott a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.33.045/2015/10. számú ítéletére, mely szerint „A bíróság rögzíti, hogy a fenti jogszabályi rendelkezések azt a követelményt állítják az ajánlatkérő elé, hogy amennyiben kételye merül fel az ajánlati ár realitása tekintetében, akkor annak megalapozottságát, a gazdasági ésszerűséggel való összeegyeztethetőségét vizsgálni köteles a jogszabályban meghatározott módon, írásbeli indokoláskérés keretében. Az ajánlattevő kötelezettsége, hogy az egyes költségeket ott szerepeltesse, ahol az ténylegesen felmerül, így biztosítható ugyanis, hogy az ajánlatkérő átláthassa az ajánlattevő árképzését, a verseny tisztaságának alapelve így érvényesülhet és az egymással versengő ajánlatok valóban, összehasonlíthatóak.”

Álláspontja szerint a Kbt. előírásainak, különösen a Kbt. 73. § (2) bekezdésének, a Kbt. 72. §-ának és a 73. § (1) bekezdés e) pontjának, valamint a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdéseinek és a Kbt. 79. § (1) bekezdésének megfelelően járt el, amikor a kérelmező ajánlatát érvénytelenné nyilvánította. Kérte a Döntőbizottságot, hogy a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján, az alaptalan jogorvoslati kérelmet valamennyi kérelmi elemre vonatkozóan utasítsa el.

A Döntőbizottság az alábbi indokok szerint megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem alaptalan.

Az ajánlatkérő Kbt. Harmadik Rész 112. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Kbt. 81. § szerinti nyílt közbeszerzési eljárását 2016. július 12. napján kezdte meg, ezért a jogorvoslati kérelem elbírálására a Kbt. ezen időpontban hatályos rendelkezései alkalmazandóak.

A Döntőbizottságnak a Kbt. 145. § (2) bekezdés szerinti hatáskörében eljárva, az 1. kérelmi elem alapján, a kérelmező ajánlatának aránytalanul alacsony ellenszolgáltatás miatt történt érvénytelenné nyilvánításának jogszerűségét kellett megvizsgálnia.

A Kbt. 2. § (7) bekezdése szerint e törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben e törvény az eltérést kifejezetten megengedi. E törvény rendelkezéseinek alkalmazásakor, valamint a jogszabályban nem rendezett kérdésekben a közbeszerzési eljárás előkészítése, lefolytatása, a szerződés megkötése és teljesítése, illetve a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos jogorvoslati eljárás során a közbeszerzésekre vonatkozó szabályozás céljával összhangban a közbeszerzés alapelveinek tiszteletben tartásával kell eljárni.

A Kbt. 69. § (1) bekezdése szerint az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

A (2) bekezdés kimondja, hogy az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni.

Az aránytalanul alacsony ár vizsgálatára vonatkozó szabályokat a Kbt. 72. § (1) – (4) bekezdései tartalmazzák a következők szerint:

(1) Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

(2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

- a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,
- b) a választott műszaki megoldásra,
- c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,
- d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,
- e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy
- f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

(4) Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabékekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.

A Kbt. 73. § (2) bekezdése kimondja, hogy az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §].

A Döntőbizottság elöljáróban rögzíti, hogy az aránytalanul alacsony vállalásokra vonatkozó előírások elsődleges célja, hogy a közbeszerzési eljárás folyamatában kezelhetővé váljanak azok a versenyellenes magatartások, amelyek nem egyeztethetőek össze a közbeszerzés alapelveivel. A közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződést ugyanis annak feltételei szerint kell teljesíteni, csak szűk körben van lehetőség a szerződés módosítására, a teljesítés elmaradásával kapcsolatos igények érvényesítése. Ezért elkerülendő, hogy az ajánlattevők irreálisan kedvező vállalásokat tegyenek, majd a szerződés megkötését követően igyekezzenek kedvező módosításokat elérni.

A Kbt. szabályai tartalmazzák e vonatkozásban a vizsgálat célját és tartalmi kereteit is, biztosítva az ajánlatkérő számára az adott ügy egyedi tényállásainak mérlegelését.

A mérlegelés körében az ajánlatkérőnek a megkötendő szerződés tárgyát kell összevetnie az ajánlatban szereplő, értékelésre kerülő ajánlati ár vagy költségelemmel, egyéb ajánlati elemmel. Az elvégzett mérlegelés keretében kell döntenie ajánlatkérőnek a tekintetben, hogy mely ajánlati elemek tekintetében alkalmazza a Kbt. 72. §-át, ennek körében arról is határoznia kell, hogy milyen, az ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, milyen tartalmú és szempontú indokolást kér az érintett ajánlattevőtől.

A benyújtott indokolás és kapcsolódó dokumentumok alapján ajánlatkérőnek abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy azok elegendőek-e a vizsgált ajánlati elem elfogadhatóságának vagy el nem fogadhatóságának megítélésére. Amennyiben ajánlatkérő a rendelkezésre álló információk alapján nem tud egyértelműen állást foglalni ebben a kérdésben, a Kbt. 72. § (3) bekezdésben foglaltak szerinti újabb döntésével további kiegészítő indokolás-kéréssel fordulhat az érintett ajánlattevőhöz, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett.

Ugyanakkor az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Ez alapján tehát ajánlatkérő feladata és felelőssége, hogy indokoláskérését és az alátámasztandó adatok körét úgy határozza meg, hogy annak alapján az ajánlati elem elfogadhatóságáról megalapozott döntést hozhasson. Viszont az ajánlattevő köteles minden, a kért indokoláshoz tartozó információ megfelelő megadására, alátámasztására a megalapozott ajánlatkérői döntést elősegítendő. Ez azt is jelenti, hogy ha ajánlattevő valamely adatot vagy információt nem ad meg az indokoláskérésre vagy kiegészítő indokoláskérésre az eljárásnak ebben a szakaszában előterjesztett válaszában, a későbbiek folyamán ezen

információkra, mint ajánlata elfogadhatóságát alátámasztó körülményekre már alappal nem hivatkozhat, és azokat utólag sem pótolhatja a jogviták során. Az ajánlatkérői döntés megalapozottságát, jogszerűségét a kiadott felhívásokra benyújtott indokolások, tájékoztatások alapján kell megítélni.

A szerződés teljesíthetőségének vagy nem teljesíthetőségének megállapítása érdekében előadott indokok és adatok akkor fogadhatók el az ajánlat alátámasztására, ha azok jellegüknél és a releváns árképzési, közgazdasági összefüggéseiknél fogva, azokkal együtt tekintve is életszerűek, azaz a gazdasági észszerűséggel összeegyeztetőek. A hatályos szabályozás értelmében ajánlatkérőnek a szerződés adott ajánlati elemekkel történő teljesíthetlenségét kell megállapítania ahhoz, hogy az ajánlatot ezen a jogcímen érvénytelenné nyilváníthassa.

Minden esetben alapvető kiindulási szempont, hogy az aránytalanul alacsony jelleg vizsgálata során az adott eset összes körülményeinek együttes mérlegelése alapján egyedileg kell megítélni az ajánlat és az indokolás elfogadhatóságát, ideértve a beszerzés tárgyának, az eljárással kapcsolatos előírásoknak, az ajánlatban foglaltaknak, sőt még az ajánlattevő személyes helyzetének különbözőségét is. Az indokolás az ajánlatkérő által az eljárást megindító felhívásban, dokumentációban, esetleg az eljárás során (kiegészítő tájékoztatás, tárgyalások stb.) meghatározott és ajánlatkérői kööttséggel terhelt műszaki, illetve feladatleíráshoz, szerződéses feltételekhez illeszkedően vizsgálható.

A Kbt. 72. § (2) bekezdése értelmében csak az objektív alapú indokolás vehető figyelembe a vitatott ajánlati elem elfogadhatóságának megítélésakor. Objektív alapú e tekintetben mindaz, ami tényleges és a külvilág számára felismerhető, érzékelhető, ekképpen pedig az ajánlat összeállításának időpontjában rendelkezésre állt és az indokolás idején is rendelkezésre áll, továbbá valamilyen hiteles formában igazolható vagy legalábbis tényszerű és konkrét. Ehhez képest nem objektív az, ami nem alátámasztott vagy alátámasztható, bizonytalan jövőbeli eseménytől vagy egyéb feltételtől függ, továbbá az is, ami nincs kapcsolatban az adott közbeszerzéssel vagy annak adott részével.

A jelen eljárásban értékelési szempontként adta meg az ajánlatkérő a nettó ajánlati árat, amelynek tételes költségelemeit az ajánlatkérő a kiadott minta szerint kitöltött, árazott költségvetésben kért részletesen bemutatni az ajánlatban.

A közbeszerzés becsült értéke 1.098.187.207.-Ft volt. A kérelmező ajánlati ára 750.418.420.-Ft összegű volt. A további árajánlatok 1.118.470.000.-Ft és 859.999.361.-Ft között kerültek megajánlásra. Az egyetlen érvényes és egyben nyertes ajánlattevő ajánlata 897.216.585.-Ft nettó ajánlati árat tartalmazott. A kérelmező ajánlati ára tehát 32%-al volt alacsonyabb a közbeszerzés becsült értékénél, mintegy 110.000.000.-Ft-tal a második legalacsonyabb áránál, és mintegy 147.000.000.-Ft-tal a nyertes ajánlat ajánlati áránál.

A Döntőbizottság megállapította, hogy ez a különbség indokolttá tette azt, hogy az ajánlatkérő alkalmazza a Kbt. az aránytalanul alacsony ár vizsgálatára vonatkozó rendelkezéseit.

Az ajánlatkérő az indokoláskérésben felhívta a kérelmezőt a teljesítéshez szükséges feladatok ismertetésére, arra, hogy térjen ki az árindokolás során az egyes feladatok ellátáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételeire (bérleti-, eszközhasználati költségek), az építési beruházás gazdaságosságára, (normaórák, rezsióradíjak) élőmunka-ráfordítás mértékére (felelős műszaki vezetők, szakmunkások, segédmunkások, egyéb szakemberek) munkabérekre és a kapcsolódó közterhekre.

Annak is részletes kifejtését kérte, hogy a kérelmező a teljesítés során milyen és mekkora összegű költségekkel számolt (pl. biztosítás, ügyviteli költségek, alvállalkozói díjak, irodai költségek, egyéb rezsi költségek) és mekkora a jelen beruházásban elérni kívánt haszon.

Az ajánlatkérő az indokoláskérésben a dokumentációban szereplő árazatlan költségvetés 33 tételét jelölte meg.

A kérelmező az indokoláskérést alapvetően nem kifogásolta. Benyújtott előzetes vitarendezési kérelmet, ez azonban csak a megjelölt jogszabályhelyet, valamint azt érintette, hogy a kérelmező megítélése szerint az indokoláskérésben átalányár alkalmazása esetén az ajánlati ár egyes elemei nem vizsgálhatóak.

Az ajánlatkérő a vitarendezést elutasító válaszában kifejtette, hogy nem önállóan kívánja értékelni a kiemelt tételeket, hanem az összességében alacsony ár vizsgálata során a megjelölt tételek esetében látott jelentősebb eltérést a többi ajánlattevő, illetve az árazott tervezői költségvetéshez képest.

Kiegészítette az indokoláskérést azzal, hogy felhívta a kérelmezőt arra, hogy térjen ki arra is, hogy a kiegészítő tájékoztatások során meghatározott munkák és annak költségei az ajánlatában hol kerültek feltüntetésre. E körben megnevezte a növények egy éves utógondozását, a talajcserét, a K2 kamera leszerelését, áthelyezését és beüzemelését, a lőszermentesítést, valamint a műemléki épületek lábazatainak helyreállítását.

A kérelmező az árindokolását a megadott határidőben benyújtotta, melynek számszerű részét üzleti titoknak nyilvánította. A szöveges indokolásában a munkabérek tekintetében részletesen nyilatkozott, hogy a jogszabályoknak megfelelőek. Nyilatkozott arról is, hogy a közterheket a jogszabályoknak megfelelően megfizeti. A szerződéses partnereivel fennálló, hosszú távú szerződéseire hivatkozott. Az indokolásában is kitért arra, hogy megítélése szerint aggályos az árvizsgálat az átalányárra figyelemmel.

A kérelmező az árindokolás benyújtásával egyidejűleg önkéntes hiánypótlásként újra benyújtotta a tételes költségvetését, melyben az indokolásban érintett tételek árait és díjait átdolgozta a teljes ajánlati ár változatlansága mellett.

Az ajánlatkérő által az indokoláskérésben megjelölt 33 tétel a kérelmező által indokolásként benyújtott, módosított költségvetés vonatkozásában a teljes ajánlati ár 33%-át érintette.

A kérelmező az önkéntes hiánypótlásban az indokoláskérésben kiemelt tételek árát 18.530.484 Ft-tal megnövelte, ugyanakkor az indoklaskéréssel nem érintett tételek árain csökkentett. A kiegészítő tájékoztatásban kért 5 különböző tétel költségei tekintetében a kérelmező arra hivatkozott, hogy azokat egyéb munkanemeknél, illetve a fedezetben vette figyelembe és kalkulálta.

Árvetési Excel táblát csatolt, valamint indokolást a rezsiradíjak tekintetében.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező által benyújtott szöveges indoklás jórészt általános indokokat tartalmazott. A kérelmező nem hivatkozott olyan körülményekre, amelyekkel összefüggésben a további három ajánlattevővel való összehasonlítás során objektíve magyarázatot adott volna az általa megadott alacsonyabb árra.

A kérelmező indokolásában hivatkozott a kivitelezési helyszínen lakó alvállalkozók bevonására. Ajánlatában 11 munkanemet jelölt meg alvállalkozók bevonásával összefüggésben, azonban a nyertes ajánlattevő is tizenkét munkanem tekintetében nyilatkozott alvállalkozók bevonásáról és az ajánlatban két szombathelyi cég megnevezésre is került. A kérelmező ütemtervek alkalmazására is hivatkozott, azonban ütemterv a nyertes ajánlatban is megtalálható. Kivételesen előnyös körülményként hivatkozott nagy projektek kivitelezésében szerzett tapasztalataira, azonban ilyen tapasztalatokkal az ajánlatot tevő versenytársak is rendelkeznek.

A Döntőbizottság megítélése szerint tehát önmagában a szöveges indoklás benyújtásával a kérelmező nem tett eleget az ajánlatkérő Kbt. 72. § (1) bekezdés szerinti indokoláskérésében foglaltaknak. Ezen általános indokok a szerződés az adott ajánlati elemekkel történő teljesíthetősége tekintetében nem tartalmazták a saját működési tapasztalatából levezetett számításokat, adatokat és kimutatásokat.

A kérelmező a részletes indokolást az önkéntes hiánypótlás során benyújtott új tételes költségvetés vonatkozásában adta meg. Az új költségvetésben az indokoláskéréssel érintett tételek árait átdolgozta akként, hogy az ajánlati ár változatlanágát úgy érte el, hogy egyes költségvetési tételeket megemelt, egyeseket pedig csökkentett.

A Döntőbizottság álláspontja szerint jogszerűen járt el az ajánlatkérő akkor, amikor a jogszerűtlen hiánypótlásra hivatkozással az árindokolásnak ezen részét figyelmen kívül hagyta és döntése során csak a szöveges indoklás megfelelőségét vizsgálta.

A Döntőbizottság álláspontja szerint jogszerű az összegezésben a kérelmező ajánlatának a Kbt. 73. § (2) bekezdés szerinti érvénytelenségének azon indoka is, hogy az árindokolásban nem található a kiegészítő tájékoztatásokban kért munkák költségeinek bemutatása és alátámasztása figyelemmel arra, hogy nem állapítható meg az ajánlatból, hogy ezen tételek figyelembevételre kerültek, illetve ezen tételek költségeivel a kérelmező kalkulált, mivel e tekintetben csak a kérelmező nyilatkozata áll rendelkezésre, az árazott költségvetésben e tételek nem mutathatók ki.

A Döntőbizottság nem fogadta el a kérelmezőnek azt a hivatkozását, hogy az önkéntes hiánypótlásként benyújtott módosított költségvetést kellett volna vizsgálnia az ajánlatkérőnek.

A Kbt. egyértelművé teszi, hogy az indokolásra felhívott ajánlattevőt terheli az ajánlati ár megalapozottságát alátámasztó minden információ megosztása az ajánlatkérővel, az ő terhére esik, ha indokolásában nem bocsát megfelelő adatokat rendelkezésre. Jelen esetben azonban a kérelmező által bemutatott adatok alapján az indokolás tartalmi vizsgálatát követően az ajánlatkérő nem volt abban a helyzetben, hogy megállapíthassa, azt, hogy megalapozott és teljesíthető a megajánlott ajánlati áron a szerződés.

A Döntőbizottság álláspontja szerint az árindokolásnak az ajánlatban csatolt árazott költségvetésben szereplő tételek áaira kellett volna vonatkozni. A kérelmezőnek azt kellett volna alátámasztania, hogy az ajánlatában csatolt árazott költségvetésben feltüntetett árakon a szerződés teljesíthető. A fent már kifejtettek szerint ugyanis az ajánlattevőket objektív indokolási kötelezettség terheli. A Kbt. 72. § (2) bekezdése értelmében objektív alapú az, ami tényleges és a külvilág számára felismerhető, az ajánlat összeállításának időpontjában rendelkezésre állt tényszerű és konkrét. Ezen követelményeknek nem felel meg, nem objektív az indokolás az indokoláskérés miatt megváltoztatott ajánlati tartalomra vonatkozó számítás és matematikai levezetés, mivel az nem az ajánlatban csatolt költségvetésre vonatkozik.

A fentiek szerint a Döntőbizottság nem fogadta el a kérelmezőnek azt az álláspontját sem, hogy az önkéntes hiánypótlás jogszerű volt.

A Kbt. 71. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő köteles az összes ajánlattevő és részvételre jelentkező számára azonos feltételekkel biztosítani a hiánypótlás lehetőségét, valamint az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben található, nem egyértelmű kijelentés, nyilatkozat, igazolás tartalmának tisztázása érdekében az ajánlattevőtől vagy részvételre jelentkezőtől felvilágosítást kérni.

A (2) bekezdés szerint a hiánypótlásra vagy a felvilágosítás nyújtására vonatkozó felszólítást az ajánlatkérő a többi ajánlattevő vagy részvételre jelentkező egyidejű értesítése mellett közvetlenül köteles az ajánlattevő, illetve

részvételre jelentkező részére megküldeni, megjelölve a határidőt, továbbá a hiánypótlási felhívásban a pótlendő hiányokat.

A (3) bekezdés kimondja, hogy a hiányok pótlása csak arra irányulhat, hogy az ajánlat vagy részvételi jelentkezés megfeleljen a közbeszerzési dokumentumok vagy a jogszabályok előírásainak. A hiánypótlás során az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben szereplő iratokat – ideértve a 69. § (4)-(5) bekezdése szerint benyújtandó dokumentumokat is – módosítani és kiegészíteni is lehet.

Az (5) bekezdés kimondja, hogy amíg bármely ajánlattevő vagy részvételre jelentkező számára hiánypótlásra vagy felvilágosítás nyújtására – a (2) bekezdés szerinti felszólításban, illetve értesítésben megjelölt – határidő van folyamatban, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező pótolhat olyan hiányokat, amelyekre nézve az ajánlatkérő nem hívta fel hiánypótlásra.

A (6) bekezdés szerint az ajánlatkérő köteles újabb hiánypótlást elrendelni, ha a korábbi hiánypótlási felhívás(ok)ban nem szereplő hiányt észlelt. Nem köteles az ajánlatkérő újabb hiánypótlást elrendelni, ha a hiánypótlással az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az ajánlatban vagy a részvételi jelentkezésben korábban nem szereplő gazdasági szereplőt von be az eljárásba, és e gazdasági szereplőre tekintettel lenne szükséges az újabb hiánypótlás, feltéve, hogy az eljárást megindító felhívásban feltüntette, hogy ilyen esetben nem – vagy csak az általa meghatározott korlátozással – rendel el újabb hiánypótlást. A korábban megjelölt hiány a későbbi hiánypótlás során már nem pótolható.

A Kbt.-ben szabályozott egyes jogi intézmények rendeltetéséből eredően kizárólag az abban biztosított körben járhat el mind az ajánlattevő, mind az ajánlatkérő. Miután a jogalkotó elkülönítette egymástól az alkalmazandó jogintézményeket és azok szabályait, az egyes jogintézmények alapján más jogintézményben foglalt lehetőség nem alkalmazható.

A kérelmező helyesen hivatkozott arra, hogy a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontja alapján lehetősége van az ajánlattevőnek az árazott költségvetést módosítani, kiegészíteni. Erre azonban kizárólag hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása keretében, és a többszörös hiánypótlásba nem ütköző módon kerülhet sor jogszerűen. A jelen esetben azonban az ajánlatkérő az árazott költségvetéssel összefüggésben hiányt nem állapított meg, erre vonatkozóan hiánypótlást nem írt elő, és az árindokolások megadása idején hiánypótlási határidő sem állt nyitva.

A hiánypótlás és felvilágosítás kérés fent ismertetett szabályai szerint önkéntes hiánypótlásnak csak akkor van helye, ha nyitva áll bárki számára hiánypótlási határidő.

A jelen esetben az első hiánypótlási határidő 2016. szeptember 20-án lejárt, a második hiánypótlási határidő csak október 14. napján nyílt meg, tehát az

indokolásra rendelkezésre álló időben, 2016. október 6. és 13. között önkéntes hiánypótlásnak nem volt helye.

A Döntőbizottság jogi álláspontja szerint az aránytalanul alacsony ár vonatkozásában kibocsátott indokoláskérés nem tekinthető sem hiánypótlásnak, sem felvilágosítás kérésnek, attól különböző jogintézmény.

A hiánypótlás, felvilágosítás kérés szerepe az, hogy az ajánlatot, annak hibája, vagy hiányossága megszüntetésével érvényessé tegye. A hiányos, vagy ellentmondást tartalmazó ajánlat ugyanis érvénytelen, a hiánypótlás és a felvilágosítás kérés pedig annak a törvényes eszköze, hogy az érvénytelen ajánlatot érvényessé lehessen tenni.

Az aránytalanul alacsony árat tartalmazó ajánlat esetében azonban csak akkor van szó az ajánlat érvénytelenségéről, amennyiben az ajánlattevő nem tud megfelelő indokokat adni a megajánlott árra. Ez esetben a törvény nem ad lehetőséget az ajánlat javítására, módosítására, vagy kiegészítésére. Az objektív alapú indokolásnak azt kell igazolnia, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető.

A Döntőbizottság rámutat arra is, hogy a kérelmező ajánlata az árazott költségvetés tekintetében csak a kiegészítő tájékoztatásban kért tételek tekintetében volt hiányos, azonban ezen hiányokat a kérelmező nem tudta úgy pótolni, hogy azok változása ne érintse a teljes ajánlati árat, ezért ezen tételekkel a módosított költségvetést nem egészítette ki.

A Döntőbizottság megjegyzi, hogy az árazott költségvetés árindokolás kérés során történő módosítása azért sem lenne járható út, mert olyan helyzetet idézne elő, amely újabb árindokolás kéréseket tenne szükségessé.

A Döntőbizottság nem fogadta el a kérelmezőnek azt az álláspontját sem, hogy az ajánlatkérő további kiegészítő indokolást kérhetett volna figyelemmel arra, hogy az ajánlatkérő a módosított költségvetést a jogszerűtlen önkéntes hiánypótlásra tekintettel nem vehette figyelembe, így az arra vonatkozó további indokoláskérés sem vezethetett volna az ajánlat érvényességének megállapításához.

A fentiek alapján a Döntőbizottság az alaptalan kérelmi elemet elutasította.

A Döntőbizottság önálló kérelmi elemként bírálta a kérelmezőnek azt a kifogását, amelyben sérelmezte, hogy az összegezés sérti a Kbt. 79. § (1) bekezdését, mert nem tartalmazza, hogy a szerződés az adott áron nem valósítható meg.

A Kbt. 79. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő köteles az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt írásban tájékoztatni az eljárás vagy az eljárás részvételi szakaszának eredményéről, az eljárás eredménytelenségéről, az ajánlattevő vagy

részvételre jelentkező ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének érvénytelenné nyilvánításáról, valamely gazdasági szereplő kizárásáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül.

A Döntőbizottság az összegezés vizsgálata során azt állapította meg, hogy abban az ajánlatkérő rögzítette, hogy az indokoláskérésre azért került sor, mert az ajánlattevő ára jelentősen eltért a többi ajánlattevő ajánlati árától és a közbeszerzés becsült értékétől is. Az ajánlatkérő az összegezésben kifejtette azt is, hogy megállapította, hogy sem az önkéntes hiánypótlásban, sem az áringdolás dokumentumaiban nem található a kiegészítő tájékoztatásokban kért munkák költségeinek bemutatása, alátámasztása, hogy a növelt ár is alacsonyabb a tervezői költségbeclés alapján meghatározott árnál. Az ajánlatkérő azt is az összegezésbe foglalta, hogy nem fogadta el a kérelmező indokolását, hogy nem állapítható meg a csökkentett költségvetési tételek megvalósíthatósága.

Az ajánlatkérő nem a szerződés teljesíthetlenségét, hanem az indokolás nem megfelelőségét állapította meg.

Figyelemmel arra is, hogy a Döntőbizottság álláspontja szerint sem volt jogszerű a kérelmezőnek azon eljárása, hogy az áringdolást nem az ajánlatban szereplő árazott költségvetés alátámasztására, hanem egy módosított költségvetés alapján nyújtotta be, ezt pedig az összegezés tartalmazta, a Döntőbizottság álláspontja szerint nem sérült a Kbt. 79. § (1) bekezdése sem.

A Döntőbizottság megjegyzi, hogy egy érvénytelenségi ok megállapítása már az ajánlat érvénytelenségét eredményezi, így a harmadik kérelmi elemnek a kérelmező ajánlata érvényessége tekintetében már nincs relevanciája.

A harmadik kérelmi elem arra vonatkozott, hogy az ajánlatkérő jogsértően állapította meg a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján.

A Kbt. 66. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az ajánlatot és a részvételi jelentkezést a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően kell elkészítenie és benyújtania.

A Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerint az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, ide nem értve a részvételi jelentkezés és az ajánlat ajánlatkérő által előírt formai követelményeit.

Az ajánlatkérő a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti érvénytelenséget arra alapította, hogy a kérelmező ajánlati ára nem tartalmazza a kiegészítő tájékoztatás során előírt (a kiegészítő költségvetésben szereplő) tételeket, azaz nem teljes körű az ajánlata.

Az ajánlatkérő kiegészítő tájékoztatásban írta elő a növények egy éves utógondozásának, talajcserének, a K2 kamera leszerelésének, áthelyezésének, beüzemelésének, a lőszermentesítésnek és a műemléki épületek lábadatainak helyreállításának külön soron, illetve különbözeti költségvetésben való szerepeltetését. A lőszermentesítés vonatkozásában azt is előírta, hogy előírányzatként kétmillió forintot, a műemlék lábadataknál előírányzatként tízmillió forintot szerepeltessenek az ajánlattevők az ajánlatukban.

Az ajánlatkérő előírását az ajánlattevők elfogadták, azt előzetes vitarendezéssel, vagy jogorvoslással nem kifogásolták, az érvényes ajánlat a kiegészítő tájékoztatásban közölt feladatokat részletesen, beazonosíthatóan tartalmazta.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező ajánlatában ezen feladatok sem különbözeti költségvetésben, sem külön soron nem szerepelnek.

A Döntőbizottság álláspontja szerint nem elfogadható a kérelmezőnek az érvelése, hogy valamennyi tétellel úgy kalkulált, hogy a költségeket a fedezetben, illetve más tételek árképzésénél vette figyelembe.

Az ajánlatkérő az ajánlat részeként tételes árazott költségvetés benyújtását írta elő, melyet a kiegészítő tájékoztatás alapján ki kellett egészíteni 5 további tétellel és ezeket a költségvetési tételeket is be kellett árazni. Ennek hiányában nem állapíthatta meg az ajánlatkérő, hogy az ajánlattevő a teljes műszaki tartalom tekintetében megtette az ajánlatát. A Döntőbizottság megjegyzi, hogy a tételes árazott költségvetés az elszámolás alapját is képezi, így abban valamennyi tételnek szerepelnie kell.

A fentiek alapján a Döntőbizottság az alaptalan kérelmi elemet elutasította.

A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2) bekezdésében meghatározott hatáskörében eljárva a rendelkező részben foglaltak szerint a Kbt. 152. § (2) bekezdés a) pontja alapján utasította el a jogorvoslati kérelmi elemet.

A Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 153. § alapján eljárási költség egyebek mellett az igazgatási szolgáltatási díj.

A kérelmező a tévesen megállapított becsült érték alapján hatmillió forint igazgatási szolgáltatási díjat fizetett meg, ezért a Döntőbizottság 510.064.-Ft igazgatási szolgáltatási díj visszatérítéséről rendelkezett.

A Ket. 157. § (2) bekezdése szerint az ellenérdekű ügyfelek részvételével folyó eljárásban a hatóság – ha egyes költségek tekintetében jogszabály másként nem rendelkezik – a 153. §-ban meghatározott eljárási költségek viselésére kötelezi a) a kérelem elutasítása esetén a kérelmező ügyfelet.

A Döntőbizottság a fenti jogszabályi rendelkezésekre tekintettel a rendelkező részbe foglaltak szerint döntött az eljárási költségek viseléséről.

A határozat bírósági felülvizsgálatát a Kbt. 170. §-a biztosítja.

A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat bírósági felülvizsgálatára – mivel a kérelmezett székhelye Szombathely területén található – a Pp. 326. § (14) bekezdés b) pontja alapján a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az illetékes.

A Kbt. 172. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel hívta fel a Döntőbizottság a felek figyelmét arra, hogy amennyiben nem tárgyaláson kívül kívánják a határozat bírósági felülvizsgálatát, akkor a tárgyalás tartását a keresetlevélben kell kérni.

A jogi képviselővel eljáró fél, illetve a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet számára a Pp. 340/B. §-a írja elő az elektronikus út kötelező alkalmazását.

Budapest, 2017. január 23.

Dr. Telek Katalin sk
közbeszerzési biztos

Bán János sk
közbeszerzési biztos

Dr. Szathmári Réka sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara

Kapják:

1. Dr. Lovász Éva ügyvéd (6722 Szeged, Gutenberg u. 25-27.)
2. Dr. Kardkovács és Társai Ügyvédi Iroda, Dr. Balogh László Csaba ügyvéd (1024 Budapest, Széll Kálmán tér 5. I/1.
3. Swietelsky Magyarország Kft. (1117 Budapest, Irinyi József u. 4-20. B. ép. V. em.)
4. Alpok Terra Kft. (9700 Szombathely, Vépi út 11.)
5. Strabag Általános Építő Kft. (1117 Budapest, Gábor Dénes u. 2., Infopark D épület)
6. Szabadics Közmű és Mélyépítő Zrt. (8749 Zalakaros, Jegenye sor 3.)
7. Közbeszerzési Hatóság Titkársága (Helyben)
8. Irattár